

СТАНОВИЩЕ

От: **доц. д-р инж. Кирил Генадиев Радев**,
Нов български университет, департамент „Администрация и управление“,
професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна
специалност 3.8 Икономика и управление

Относно: придобиване на научна степен **„доктор“** по професионално направление 3.7 Администрация и управление, с кандидат Мартин Атанасов Зафиров, докторант на самостоятелна подготовка, отчислен с право на защита в докторска програма „Бизнес администрация“, НБУ, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност *Социално управление*, с научен ръководител доц. д-р Димитър Панайотов.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд на тема „Културни различия в развитието на човешкия капитал за транснационални компании“, съгласно Заповед № 3-РК-28/24.03.2021 г. на Ректора на Нов български университет, - проф. Пламен Дойнов д.н.

Становището е съобразено с изискванията на: Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ.

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

В дисертационният труд е поставен акцент върху **актуални** и **значими** в глобален аспект научно-практически проблеми относно управлението на кроскултурните различия, създаването и развитието на човешкия капитал в транснационалните компании, работещи в Персийския залив. Предвид ограничените данни в научната литература за спецификата на прилаганите научни управленски подходи в организациите от този регион, както и постигането на колаборация между специфичните характеристики на средата, организационната култура и поведение, изследването допълва наличния аналитичен и управленски инструментариум. Актуалността и значимостта на настоящия

дисертационен труд се аргументира и от обстоятелството, че изследването разглежда динамиката (еволюционния преход) в разбиранията за „човешки ресурс - човешки фактор - човешки капитал“, в изследваните обекти. Този подход е в колаборация със съвременните процеси на глобализация, повсеместно внедряване на изкуствения интелект и целите и методите за постигане на четвъртата индустриална революция. Те имат пряко отношение към бъдещото управление на хората, изискванията към техните знания, умения и психологическа пригодност, както и относно равнището на заетостта на национално равнище.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Дисертационен труд се състои от 330 стандартни машинописни страници и включва: увод, три основни глави, заключение, списък на научните и практико-приложни приноси, списък на публикациите, статиите, студиите и докладите по темата на дисертацията, използваната и цитирана литература и пет броя приложения. Изложението е реализирано в общо 271 броя стандартни машинописни страници в рамките на което авторът е поместил 63 броя диаграми, 19 броя таблици и 6 броя фигури. Приложенията са в общ обем от 36 броя стандартни машинописни страници. Дисертантът е използвал общо 164 броя източника, от които - 157 броя –литературни (59 броя на български език и 98 броя на чужд език) и 7 броя-интернет.

В изложението, в много стегнат формат, са формулирани и представени обекта и предмета на изследването, главната цел и произтичащите от нея изследователски задачи (6 броя). Обосновано и аргументирано са представени ограниченията в дисертационния труд класифицирани в: териториален, теоретичен и практически обхват.

За постигането на главната цел и на изследователските задачи авторът е използвал научен инструментариум, позволяващ прилагането на интердисциплинарен и системен подход. Изборът си той аргументира с възможността за доказване на основната и работните хипотези (7 броя). В последствие хипотезите са доказани, което е основание да се приеме, че изборът и технологията за прилагане на научният инструментариум и приложените научни подходи са адекватни на предварително поставените условия в дисертационния труд.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

За постигането на главната цел и на произтичащите от нея изследователски задачи авторът използва голям брой методи, умело използвани в методологически аспект. По-съществените от тях са: методите на индукцията и дедукцията, методи на абстрактното мислене, методите за анализ на информация, графичен метод, статистически и

аналитични методи, методи на интервюирането и др. В резултат на подходящата им методологическа интерпретация авторът е успял успешно да извърши теренни проучвания в рамките на обхвата на изследването, в резултат на които да получи (използвайки и интернет платформи), обработи със софтуерни методи за статистическа обработка на информация (SPSS) и представи в разбираем формат резултатите от изпълнението на всяка една от изследователските задачи, в т.ч. и на главната цел. Предвид посоченото може да се направи заключението, че научният инструментариум е правилно подбран и използван. С негова помощ успешно са постигнати главната цел, изследователските задачи и в значителен аспект са доказани основната и работните хипотези.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Приносите (3 броя научни и 4 броя научно-приложни) в систематичен порядък представляват завършен авторски модел, осигуряващ приложимостта му в реална среда и позволяващ неговото усъвършенстване и адаптиране, в зависимост от конкретните характеристики на средата и подходите за управление на хората в транснационалните организации от Персийския залив. Поради това изведените от автора приноси могат да бъдат приети за автентични.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Докторантът е представил достиженията на дисертационния труд в седем на брой научни публикации, от които 5 броя на български език, публикувани в трудове от международни научни конференции, организирани от Департамент „Администрация и управление“ на Нов български университет и два броя на английски език, публикувани в HR Revolution Middle East Magazine, Dubai, UAE.

От тематичната насоченост на публикациите може да се направи заключението, че в голямата си част съдържателните характеристики и резултатите от изследванията са получили необходимата гласност в научните среди.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Дисертантът не е представил информация за цитиране от други автори и отзиви в научния печат на публикациите му по дисертационния труд.

7. Мнения, препоръки и бележки.

Предвид дълбочинния характер на представеното изследване и положителните резултати от провеждането му съществени забележки към представения дисертационен труд не могат да бъдат направени.

Препоръчвам при бъдещото доработване и доразвиване на тезата да бъдат взети по-обстоятелствено специфичните характеристики на външната среда на транснационалните организации от Персийския залив в колаборация с неизбежната технологична, организационна, културно-поведенческа и целева трансформация на вътрешната им среда, в контекст с реалностите на процесите на глобализация, навлизането на изкуствения интелект и реализацията на целите на четвъртата индустриална революция.

8. Заключение

Докторантът Мартин Атанасов Зафиров притежава необходимите лични и професионални качества на учен-изследовател. Дисертационният труд е посветен на актуална за управленската наука проблематика. Постигнатите резултати дават основание да се твърди, че докторантът притежава потенциал да доразвива и прилага на практика своите бъдещи научни знания.

Предвид посоченото, изразявам **положителната си оценка** относно разработения от докторант Мартин Атанасов Зафиров дисертационен труд на тема „Културни различия в развитието на човешкия капитал за транснационални компании“, с което удостоверявам, че той отговаря цялостно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение, както и на вътрешната нормативна база на НБУ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Предвид посоченото препоръчвам на **НАУЧНОТО ЖУРИ** да присъди на Мартин Атанасов Зафиров образователна и научна степен „доктор“, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност *Социално управление*.

Дата: 22.04.2021 г.
София

Подпис:
/доц. д-р инж. Кирил Радев/